

ด่วนที่สุด

ที่ สผ (สปท) ๐๐๑๔/๕๙/๕๗

กองเลขาธิการประธาน กรธ.
เลขรับ ๔๖๑/๕๗
วันที่ ๒๗/๑๐/๕๗ เวลา ๑๑.๓๐ น

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๕๗

๑.๑๕๕ ๕๑๔

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เรียน ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญ
เพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร

ด้วยในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๗ วันจันทร์ที่
๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ และครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๗ วันอังคารที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้พิจารณา
และเห็นชอบให้เสนอรายงาน เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตามมาตรา ๓๔/๒ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง ได้รับทราบและพิจารณาด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยเอก

(ทินพันธุ์ นาคะตะ)

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลงนามในรช.

นายนิมิต ชุพันธ์
ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๔๐
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๒

๒๘ - ๐๑ - ๕๙

รายงาน
ของ
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง

คำนำ

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีมติตั้งคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยมีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูปวิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูปและข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองให้สัมฤทธิ์ผล ซึ่งคณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช... (ฉบับผ่านประชามติ) โดยมีการจัดเรียงหมวดหมู่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

รายงานฉบับนี้คณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบรายงานดังกล่าว และให้คณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุง ก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อคณะรัฐมนตรี องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเป็นผู้แทนสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อเข้าชี้แจงข้อเสนอแนะและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับหลักการสำคัญในการจัดทำข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย

บัดนี้ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้รวบรวมผลการศึกษารายงานดังกล่าวจัดทำเป็นรูปเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว จึงได้เสนอรายงานฉบับนี้ต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้เป็นแนวทางสำคัญในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในด้านการเมืองบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม อันจะเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติสืบต่อไป

สารบัญ

หน้า

รายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๒
หลักการและเหตุผล	๒
เรื่องที่ ๑ บททั่วไป	๒
เรื่องที่ ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง	๓
เรื่องที่ ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	๓
เรื่องที่ ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๔
๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๔
๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๔
เรื่องที่ ๕ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง	๔
เรื่องที่ ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง	๕
เรื่องที่ ๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง	๖
เรื่องที่ ๘ การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง	๖
เรื่องที่ ๙ การลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง	๖
เรื่องที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม	๗
เรื่องที่ ๑๑ การคัดค้านการเลือกตั้ง	๘
เรื่องที่ ๑๒ บทกำหนดโทษ	๘
บทเฉพาะกาล	๑๐
ข้อเสนอแนะมาตรการเฉพาะหน้า	๑๐
เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ต่อรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙	๑๑
ภาคผนวก ข	ตารางข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑๕
ภาคผนวก ค	รายนามคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	๒๗

รายงาน
ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

---

๑. หลักการและเหตุผล

ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งวิธีการปฏิรูป เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๔/๒ ประกอบมาตรา ๒๗ ซึ่งบัญญัติให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ สืบต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงความสำคัญ เร่งด่วน และสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความเหมาะสมกับสังคมไทย มีระบบการเลือกตั้งที่สุจริต เป็นธรรม และสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ตามนโยบายของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รัฐบาล และส่วนราชการ รวมถึงให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ให้ยึดหลักการปฏิรูปในประเด็นสำคัญและเร่งด่วนให้แล้วเสร็จก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการปฏิรูปการเมืองให้มีผลต่อการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของชาติและประชาชนโดยรวม

และตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ กรรมการธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายเกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลิ่งเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำณูณ สิทธิสมาน	กรรมการ
๑๐. นายดำรงค์ พิเดช	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิ์วิชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๓. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๔. พลโท วรวิทย์ บุญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๕. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ

๑๖. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมาธิการ
๑๗. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมาธิการ
๑๘. นายอรุณ จิระวาลา	กรรมาธิการ
๑๙. พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	กรรมาธิการ
๒๐. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขาธิการกรรมาธิการ
๒๑. นางนรรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขาธิการกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้นำประเด็นข้อเสนอแนะจากรายงาน เรื่อง “การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม” ซึ่งได้ผ่านการพิจารณา และให้ความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแล้ว มาจัดทำเป็นรายงาน เรื่อง “ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) โดยมีการจัดเรียงหมวดหมู่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒. ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หลักการและเหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนบวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ของประเทศชาติ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เนื่องด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีที่มาจากการแสดงเจตจำนงของประชาชนผ่านการเลือกตั้ง ดังนั้น การเลือกตั้ง ต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม การที่จะทำให้การเลือกตั้งเกิดความสุจริตและเที่ยงธรรมได้ จะต้อง ให้ความสำคัญ ๔ ภาคส่วน กล่าวคือ ภาคประชาชน พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการ การเลือกตั้ง (กกต.) และส่วนราชการ จะต้องประสานความร่วมมือและผลักดันในการแก้ไขปัญหาการทุจริต การเลือกตั้ง สร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำอันเป็นการทุจริตการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิด การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม อันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนโฉมการเมืองไทย ทำให้ได้นักการเมืองที่ดี มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ และเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง ดังข้อเสนอในการปฏิรูปเพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริต และเที่ยงธรรม ดังต่อไปนี้

เรื่องที่ ๑

บททั่วไป

๑. กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นวาระแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน

๒. กำหนดให้ทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการรณรงค์อันเป็นการปลูกเร้าให้ประชาชนเกิดการตื่นตัว มีความต้องการ หรือมีความพร้อมที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งเสมือนเป็นเทศกาลสำคัญของชาติ

๓. ให้มีการประชาสัมพันธ์และมีมาตรการกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมาก อาทิ ให้ภาครัฐจัดบริการยานพาหนะเพื่อรับส่งผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้การซื้อสิทธิขายเสียงทำได้ยากขึ้น เนื่องจากคงไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือนายทุนคนใดมีเงินมากพอที่จะซื้อเสียงผู้เลือกตั้งได้ทั้งหมด อันเป็นแนวทางหนึ่งในการลดการทุจริตการเลือกตั้ง

๔. กำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในการติดตามและตรวจสอบ เพื่อป้องกันการทุจริตและการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง

๕. พยานหลักฐานในคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพิสูจน์ความผิดของผู้ทุจริตและซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง ดังนั้น ต้องกำหนดให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลในคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ จะต้องเป็นหลักประกันว่าพยานจะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

๖. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทย จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔

๗. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๒

เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

๑. กำหนดให้มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดในทุกหน่วยเลือกตั้ง เพื่อใช้ในการตรวจจับการกระทำความผิดในหน่วยเลือกตั้ง และสามารถใช้อ้างอิงข้อมูลจากกล้องวงจรปิดดังกล่าวมาเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้

๒. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๓

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

๑. ให้ประชาชน ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น และนิสิตนักศึกษาทุกสถาบัน มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น

๒. กำหนดให้มีบทลงโทษข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ และบุคคลอื่นใดที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้ง ที่วางตัวไม่เป็นกลางทางการเมืองทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกัน โดยถือว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

๓. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๔

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑. กำหนดมาตรการเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น แม้ที่ผ่านมาจะมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ลงโทษผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น ตัดสิทธิทางการเมืองหรือตัดสิทธิบางอย่าง แต่มาตรการดังกล่าวก็ยังไม่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เท่าที่ควร จึงต้องมีมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการอื่นใดเพิ่มเติมที่จะทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากขึ้น เช่น กำหนดให้ประชาชนผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายเลือกตั้ง เป็นผู้มีหน้าที่ที่ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และกำหนดโทษด้วยการตัดสิทธิบางประเภทสำหรับประชาชนผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควรไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็นข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ หากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องมีบทลงโทษสูงกว่าประชาชน กล่าวคือ ต้องรับโทษทางวินัยด้วย

๒. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๕

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

๑. กำหนดให้มีระบบตรวจสอบนักการเมืองโดยภาคประชาชน โดยกำหนดให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับ ต้องแสดงความจำนงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อแสดงตนและแนะนำตนต่อสาธารณะก่อนประกาศพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑ ปี ยกเว้นกรณีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อประกาศให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งรับทราบและได้มีการติดตามตรวจสอบผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยภาคประชาชน ทั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเข้าร่วมและผ่านการประเมินผลการอบรมหลักสูตรที่จัดโดย

รายงาน
ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

---

๑. หลักการและเหตุผล

ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งวิธีการปฏิรูป เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๘/๒ ประกอบมาตรา ๒๗ ซึ่งบัญญัติให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ สืบต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญ เร่งด่วน และสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความเหมาะสมกับสังคมไทย มีระบบการเลือกตั้งที่สุจริต เป็นธรรม และสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รัฐบาล และส่วนราชการ รวมถึงให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ให้ยึดหลักการปฏิรูปในประเด็นสำคัญและเร่งด่วนให้แล้วเสร็จก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการปฏิรูปการเมืองให้มีผลต่อการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของชาติและประชาชนโดยรวม

และตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ กรรมการธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายเกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ฐิติวัจน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำคุณ สิทธิสมาน	กรรมการ
๑๐. นายดำรงค์ พิเดช	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจโท ตรีนทศ รณฤทธิ์วิชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๓. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๔. พลโท วรวิทย์ บุญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๕. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ

๑๖. นายวิทยา แก้วภราดัย กรรมการธิการ
 ๑๗. นายสมพงษ์ สระแก้ว กรรมการธิการ
 ๑๘. นายอรุณ จิรชวาลา กรรมการธิการ
 ๑๙. พันตรี อาณันย์ วัชโรทัย กรรมการธิการ
 ๒๐. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ เลขาธิการกรรมการธิการ
 ๒๑. นางนรรัตน์ พิมพ์น ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการธิการ
- คณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้นำประเด็นข้อเสนอแนะจากรายงาน เรื่อง “การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม” ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแล้ว มาจัดทำเป็นรายงานเรื่อง “ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) โดยมีการจัดเรียงหมวดหมู่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒. ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หลักการและเหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เมื่อตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีที่มาจากการแสดงเจตจำนงของประชาชนผ่านการเลือกตั้ง ดังนั้น การเลือกตั้งต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม การที่จะทำให้การเลือกตั้งเกิดความสุจริตและเที่ยงธรรมได้ จะต้องให้ความสำคัญ ๔ ภาคส่วน กล่าวคือ ภาคประชาชน พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) และส่วนราชการ จะต้องประสานความร่วมมือและผลักดันในการแก้ไขปัญหาการทุจริต การเลือกตั้ง สร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำอันเป็นการทุจริตการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม อันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนโฉมการเมืองไทย ทำให้ได้ดำเนินการเมืองที่ดี มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม รักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยชาติ และเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง ดังข้อเสนอในการปฏิรูปเพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ดังต่อไปนี้

เรื่องที่ ๑ บททั่วไป

๑. กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นวาระแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน

๒. กำหนดให้ทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการรณรงค์อันเป็นการปลุกเร้าให้ประชาชนเกิดการตื่นตัว มีความต้องการ หรือมีความพร้อมที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งเสมือนเป็นเทศกาลสำคัญของชาติ

๓. ให้มีการประชาสัมพันธ์และมีมาตรการกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมาก อาทิ ให้ภาครัฐจัดบริการยานพาหนะเพื่อรับส่งผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้การซื้อสิทธิขายเสียงทำได้ยากขึ้น เนื่องจากคงไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือนายทุนคนใดมีเงินมากพอที่จะซื้อเสียงผู้เลือกตั้งได้ทั้งหมด อันเป็นแนวทางหนึ่งในการลดการทุจริตการเลือกตั้ง

๔. กำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในการติดตามและตรวจสอบ เพื่อป้องกันการทุจริตและการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง

๕. พยานหลักฐานในคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพิสูจน์ความผิดของผู้ทุจริตและซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง ดังนั้น ต้องกำหนดให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลในคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ จะต้องมีหลักประกันว่าพยานจะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

๖. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทย จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔

๗. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๒

เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

๑. กำหนดให้มีการติดตั้งกล่องวงจรปิดในทุกหน่วยเลือกตั้ง เพื่อใช้ในการตรวจจับการกระทำ ความผิดในหน่วยเลือกตั้ง และสามารถใช้อ้างอิงข้อมูลจากกล่องวงจรปิดดังกล่าวมาเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้

๒. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๓

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

๑. ให้ประชาชน ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น และนิสิตนักศึกษาทุกสถาบัน มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น

๒. กำหนดให้มีบทลงโทษข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ และบุคคลอื่นใดที่ได้รับ การแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้ง ที่วางตัวไม่เป็นกลางทางการเมืองทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกัน โดยถือว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

๓. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๔

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑. กำหนดมาตรการเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น แม้ที่ผ่านมา จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ลงโทษผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น ตัดสิทธิทางการเมืองหรือตัดสิทธิบางอย่าง แต่มาตรการดังกล่าวก็ยังไม่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เท่าที่ควร จึงต้องมีมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการอื่นใดเพิ่มเติมที่จะทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากขึ้น เช่น กำหนดให้ประชาชนผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายเลือกตั้ง เป็นผู้มีหน้าที่ที่ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และกำหนดโทษด้วยการตัดสิทธิบางประเภทสำหรับประชาชนผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็นข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ หากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ต้องมีบทลงโทษสูงกว่าประชาชน กล่าวคือ ต้องรับโทษทางวินัยด้วย

๒. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๕

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

๑. กำหนดให้มีระบบตรวจสอบนักการเมืองโดยภาคประชาชน โดยกำหนดให้ผู้ที่ลงสมัคร รับเลือกตั้งในทุกระดับ ต้องแสดงความจำนงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อแสดงตนและแนะนำตน ต่อสาธารณะก่อนประกาศพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑ ปี ยกเว้นกรณีการยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อประกาศให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งรับทราบและได้มีการติดตามตรวจสอบผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยภาคประชาชน ทั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเข้าร่วมและผ่านการประเมินผลการอบรมหลักสูตรที่จัดโดย

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ก่อนเข้าสู่การเมือง อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และบทเรียนเรื่องความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (Civic Education) เป็นต้น

๒. กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ย้อนหลัง ๓ ปี ประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง

๓. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๖

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง

๑. ลดภาระค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองและของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียง โดยให้รัฐสนับสนุนหรือช่วยเหลือการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อเป็นการให้โอกาสผู้สมัครรับเลือกตั้งได้นำเสนอนโยบายต่อประชาชนได้อย่างทั่วถึง อาทิ

๑) การพิมพ์ป้ายโฆษณาหาเสียง การติดและกำหนดจุดประกาศป้ายหาเสียง โดยให้ผู้สมัครพิมพ์ป้ายหาเสียงไม่เกินขนาดที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด แล้วนำมาติดในจุดติดประกาศป้ายหาเสียงที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ติดตั้งไว้ในย่านชุมชน

๒) การส่งประวัติและข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นเอกสารขนาดไม่เกินที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด เพื่อให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้ทราบข้อมูลการหาเสียงของผู้สมัคร และให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จัดทำรวมเล่มข้อมูลผู้สมัครรับเลือกตั้งแจกครัวเรือนต่าง ๆ ในเขตเลือกตั้งทุกครัวเรือน

๓) การควบคุมการใช้ยานพาหนะในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละพรรคการเมืองสามารถใช้รถยนต์หรือรถยนต์ในการหาเสียงเลือกตั้งตามจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด

๔) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ต้องจัดพื้นที่และเวทีในการปราศรัยหาเสียงที่มีประสิทธิภาพ ในย่านชุมชนให้เหมาะสม อย่างพอเพียง และครอบคลุมทุกพื้นที่

๕) การจัดเวลาให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้แนะนำตัวและชี้แจงนโยบายผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมกับผู้สมัครและทุกพรรคการเมือง

๖) การเปิดเผยบัญชีรายรับรายจ่ายของพรรคการเมือง โดยผ่านระบบการตรวจสอบจากองค์กรในการตรวจสอบบัญชี

๗) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นผู้รณรงค์ให้ประชาชนออกมาฟังนโยบายการหาเสียงเลือกตั้ง

การตรากฎหมายต้องบัญญัติค่านิยมคำศัพท์บางคำให้มีความชัดเจน ไม่ควรปิดกั้นการรณรงค์หาเสียงที่ไม่ผิดกฎหมาย

๒. กำหนดให้มีมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ในการห้ามผู้สมัครรับเลือกตั้งและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บริจาคช่วยงานตามประเพณีต่าง ๆ เช่น งานศพ งานอุปสมบท งานมงคลสมรส ฯลฯ ภายในเขตเลือกตั้งของตน แต่มีห้ามบุคคลดังกล่าวบริจาคน้ำดื่ม อาหาร และสิ่งอื่นใดที่จะต้องมีภาระการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบถึงมาตรการดังกล่าวโดยทั่วถึง

๓. ให้มีมาตรการควบคุมผู้ช่วยหาเสียงในการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง โดยกำหนดให้มีการจำกัดจำนวนผู้ที่จะมาเป็นผู้ช่วยหาเสียง โดยผู้สมัครหนึ่งคนสามารถมีผู้ช่วยหาเสียงได้ตามจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด โดยให้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของผู้สมัครรับเลือกตั้งและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๔. กำหนดให้มีบทลงโทษข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่ง โดยมีขอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ อันเป็นการให้คุณให้โทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกัน โดยถือว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

๕. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๗

การลงคะแนนเลือกตั้ง

๑. ขยายเวลาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็น ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งให้มากขึ้น

๒. กำหนดให้มีการพัฒนาและมีการปรับใช้เครื่องลงคะแนนเลือกตั้งโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์

๓. กำหนดให้มีการตรวจสอบชื่อผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งภายหลังที่มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกครั้งทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ประชาชนได้มีการตรวจสอบในกรณีที่มีการแอบอ้างใช้สิทธิของบุคคลอื่นมาเลือกตั้ง

๔. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๘

การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๙

การลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๑๐

การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๑. ในคดีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้ประชาชนเป็นผู้เสียหายด้วย
๒. ประชาชนสามารถเป็นผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้
๓. ในคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) สามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้เอง ไม่ว่าในคดีแพ่งหรือคดีอาญา
๔. กำหนดให้มีการนำอุปกรณ์การบันทึกภาพ เสียง และอุปกรณ์สำคัญอันจำเป็นอย่างอื่นเพื่อใช้ในการตรวจจับผู้ซื้อสิทธิขายเสียงหรือกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง และสามารถใช้ข้อมูลจากการบันทึกเสียงและภาพ เพื่อเป็นพยานหลักฐานได้
๕. เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นองค์กรหลักในการควบคุมและดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีประสิทธิภาพ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีอำนาจสั่งการให้ฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะจากกระทรวงมหาดไทย รวมถึงข้าราชการอื่น ปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลืองานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในช่วงระยะเวลาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทำหน้าที่ผู้บังคับบัญชาสูงสุดมีอำนาจสั่งการในช่วงระยะเวลาการเลือกตั้งดังกล่าว ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔
๖. คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงในพื้นที่ก่อนเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง โดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จากส่วนกลางหรือจากหน่วยงานอื่นใด เข้าไปในพื้นที่ และจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่ในการเสาะแสวงหาข่าวสารในเชิงลึก อันจะทำให้เกิดความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งให้สุจริตและเที่ยงธรรม พร้อมทั้งต้องจัดทำบัญชีโครงสร้างบุคคลที่ทุจริตการเลือกตั้งและชื่อเสียง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง
๗. เพิ่มอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ให้มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานและพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมและจัดการเลือกตั้งให้สุจริตและเที่ยงธรรม
๘. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มอบหมายให้พนักงานสอบสวนพื้นที่ใดรับผิดชอบสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดนั้นด้วยก็ได้
๙. ในการทำสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานไว้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน และให้ทำความเห็นส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และหากเป็นความผิด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ยื่นฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายใน ๑๕ วัน โดยให้ศาลพิจารณาในกรณีที่มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไว้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน
๑๐. กรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้สมัครผู้ใด หรือมีผู้ใดกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง หากเป็นการกระทำความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) หรือมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำความผิดดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เห็นว่าการกระทำนั้นน่าจะมีผลให้การเลือกตั้ง

มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) วินิจฉัยแล้วยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำของบุคคลที่เป็นความผิดต่อกฎหมายที่ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพื่อดำเนินคดีอาฆัดกับบุคคลดังกล่าวตามกฎหมาย

ในการนี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และหากมีความผิดเกิดขึ้นซึ่งทำให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในเขตหรือพื้นที่การเลือกตั้งนั้น ให้ผู้กระทำความผิดและพรรคการเมืองนั้นต้องร่วมกันชดใช้ค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งดังกล่าว

๑๑. ในกรณีที่ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองรู้ถึงเหตุแห่งการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมืองหรือผู้ช่วยหาเสียงของพรรคการเมืองไปกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) แล้วเพิกเฉย ถือว่าหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดดังกล่าว ถือเป็นความผิด มีโทษต้องถูกตัดสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิต

๑๒. ให้มีมาตรการลงโทษที่รุนแรงกับบุคคลที่เรียกรับผลประโยชน์ และบุคคลที่ให้ผลประโยชน์ เพื่อตอบแทนคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง

ในกรณีที่ประชาชนมีหลักฐานการทุจริตการเลือกตั้งหรือการซื้อสิทธิขายเสียง แล้วแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทราบ และหากภายหลังปรากฏว่ามีการกระทำความผิดจริงและคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้ที่แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทราบนั้น ได้รับเงินรางวัลตอบแทนไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากกองทุนพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง ตามจำนวนเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ภาคประชาชนและประชาชนทั่วไปมีความตื่นตัว และมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง

ทั้งนี้ บุคคลที่แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทราบว่ามีการซื้อสิทธิขายเสียง ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิดในการซื้อสิทธิขายเสียงนั้น

๑๓. กำหนดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือร่วมกันชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายจากการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งใหม่ และการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง ทั้งนี้ จะต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนและรวดเร็วในการฟ้องร้องและบังคับคดีให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือร่วมกันชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายดังกล่าว

๑๔. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๑๑ การคัดค้านการเลือกตั้ง

๕. การวินิจฉัยว่าจะให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือไม่ขึ้น ให้พิจารณาถึงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้แพ้และผู้ชนะการเลือกตั้ง และผลแห่งการกระทำความผิด กล่าวคือ หากคะแนน

ของผู้แพ้และผู้ชนะการเลือกตั้งมีคะแนนที่แตกต่างกันมาก และแม้ว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ก็ไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลง จึงไม่ควรให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่ให้ไปดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทั้งในทางอาญาหรือทางแพ่งแยกออกไปอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งผลจะเป็นอย่างไรก็ให้รอคำพิพากษาตัดสินในผลคดีที่จะเกิดต่อไป

๒. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

เรื่องที่ ๑๒ บทกำหนดโทษ

๑. กำหนดให้มีมาตรการลงโทษทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางการเมืองที่รุนแรง เด็ดขาด และรวดเร็ว ในการลงโทษทั้งผู้แจกเงินซื้อเสียงและผู้รับเงินซื้อเสียง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้กับประชาชนในการปฏิเสธการรับเงินซื้อเสียง เช่น

ก. มีบทลงโทษทางการเมืองโดยการตัดสิทธิไม่ให้ลงสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิต

ข. กำหนดบทลงโทษทางอาญาที่รุนแรงกับผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง ให้มีโทษจำคุก ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี โดยไม่ให้มีการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ ให้มีโทษปรับถึง ๒๐ ล้านบาท และให้มียาคุกคาม ๒๐ ปี

ในการนี้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรณรงค์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงความเสียหายและปัญหาของประเทศที่เกิดจากการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงที่ว่าเมื่อมีการใช้เงินซื้อเสียงแล้วก็จะมีการถอนทุนคืนโดยการทุจริตคอร์รัปชัน และสร้างความตระหนักและปลูกฝังค่านิยมของประชาชน เพื่อแก้ไขค่านิยมผิด ๆ ที่ว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” ทั้งนี้ การรณรงค์ดังกล่าวต้องทำอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และกว้างขวาง

๒. กำหนดให้มีบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรงกับผู้กระทำการกลั่นแกล้งผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ใช้สิทธิในการเลือกตั้ง โดยหากเป็นการกลั่นแกล้ง สร้างพยานหลักฐานเท็จ หรือแจ้งความเท็จ ให้ผู้กระทำผิดมีโทษจำคุก ๕ ปี ถึง ๑๐ ปี โดยไม่มีการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ และมีโทษปรับจำนวน ๒๐ ล้านบาท

๓. กำหนดให้มีบทลงโทษข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ ที่วางตัวไม่เป็นกลางทางการเมือง ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกัน โดยถือว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

๔. ให้มีบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรงกับบุคคลที่เรียกรับผลประโยชน์ โดยการกล่าวอ้างว่ามีจำนวนคะแนนเสียงซึ่งสามารถสนับสนุนผู้สมัครได้ และให้มีบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรงกับบุคคลที่ให้ผลประโยชน์ดังกล่าว

๕. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)

บทเฉพาะกาล

การกำหนดให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับ ต้องแสดงความจำนงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อแสดงตนและแนะนำตนต่อสาธารณชนก่อนประกาศพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า ๑ ปีนั้น ไม่นำมาใช้ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ

ข้อเสนอแนะมาตรการเฉพาะหน้า

เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

๑. กำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมาถึงในครั้งต่อไป เป็นวาระแห่งชาติ โดยเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วน รวมทั้งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่จะต้องให้การสนับสนุน การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม

๒. ก่อนมีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐) ต้องมีการ ทดลองหรือซักซ้อมการจัดการเลือกตั้งล่วงหน้า ๖ เดือน โดยใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครบวาระ แต่ยังไม่มีการเลือกตั้ง เป็นพื้นที่ในการทดลองตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อที่จะศึกษาข้อดี ข้อบกพร่อง และบทเรียนที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งดังกล่าว เพื่อนำข้อสรุปมาจัดทำแนวทาง อันจะนำไปสู่การเลือกตั้ง เป็นที่สุจริตและเที่ยงธรรม สำหรับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐)

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญ เพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ภาคผนวก ก

สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ต่อรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙
และครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙

สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ต่อรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙
และครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙

ในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ ได้มีการพิจารณารายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเสนอ ซึ่งมีความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศสรุปสาระสำคัญในแต่ละประเด็น ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทางการเมืองและการเลือกตั้ง

ควรมีการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเลือกตั้ง เพราะการเลือกตั้งมีความสำคัญที่จะทำให้ประชาชนมีการตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยกำหนดให้การเลือกตั้งเป็นวาระแห่งชาติ และทำให้การเลือกตั้งเป็นสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของประชาชนชาวไทยทุกคน และบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรต้องดำเนินการให้เป็นวาระแห่งชาติอย่างจริงจัง นอกจากนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะเจ้าภาพหลักที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการการเลือกตั้งควรได้รับความร่วมมือจากหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เข้ามาช่วยจัดการเลือกตั้งอย่างเต็มที่ รวมทั้งควรมีศูนย์ปฏิบัติการที่ดีในการที่ทำให้การเลือกตั้งมีความบริสุทธิ์ ยุติธรรมและมีความฉับไวในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. มาตรการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง

๒.๑ แนวทางการป้องกันในเรื่องของพฤติกรรมของการเลือกตั้งหรือการหาเสียง บทบาทของหวัคະແນกกับการเลือกตั้ง และการใช้เงินในการหาเสียงเลือกตั้ง ควรมีข้อเสนอถึงมาตรการในการแก้ปัญหาด้วย

๒.๒ ควรเพิ่มเติมเนื้อหาของรายงานในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องการคุ้มครองพยานให้มีความชัดเจน โดยระบุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถกำหนดแนวทางและองค์ประกอบขั้นตอนในการคุ้มครองพยานในคดีการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนต้องมีการชดเชยให้รางวัล และมีการเยียวยาความเสียหาย โดยอาจกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องมีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น ๆ ด้วย นอกเหนือจากการถูกลงโทษตามกฎหมาย

๒.๓ การให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้าราชการท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น และนิสิตนักศึกษาทุกสถาบันมีส่วนร่วมเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นสิ่งที่ดี แต่มีสิ่งที่ขาดหายไปคือประชาชน จึงควรกำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลการเลือกตั้งด้วย ไม่ใช่เพียงแต่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น และควรเพิ่มให้มีผู้แทนพรรคการเมืองในแต่ละพรรคการเมือง หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองใด ๆ ภายในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมด้วย

๒.๔ การกำหนดให้มีมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ควรกำหนดห้ามผู้สมัครรับเลือกตั้ง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบริจาคช่วยงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานศพ งานอุปสมบท งานมงคลสมรส โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งควรกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้

๒.๕ ข้อเสนอในการให้รางวัลตอบแทนกับผู้ที่ช่วยเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้ง โดยจะมีการให้เงินรางวัลไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท ถ้าหากในคดีนั้น ๆ ศาลพิพากษาลงโทษ อาจทำให้มีการสร้างเรื่องเท็จขึ้นมาเพื่อหวังเงินรางวัลได้

๒.๖ การเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้ง จะต้องสามารถดำเนินการได้ทุกสถานที่ และในทุกพื้นที่ในประเทศไทยโดยไม่มีข้อจำกัด ดังนั้น จึงควรจะต้องมีบทบัญญัติหรือการบังคับใช้กฎหมายที่เคร่งครัดและมีบทลงโทษหนักสำหรับผู้ที่ทุจริตการเลือกตั้งด้วย

๓. คณะกรรมการการเลือกตั้ง

๓.๑ ควรระบุให้ชัดเจนว่า ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาทำหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ เป็นคราว ๆ ไป โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่ควบคุม ส่วนการจัดการเลือกตั้งให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอื่น ๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น เป็นผู้ดำเนินการ

๓.๒ การให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ติดตามและตรวจสอบหาข้อเท็จจริงในพื้นที่ โดยให้มีการส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางหรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้าไปในพื้นที่พร้อมชุดเคลื่อนที่เร็ว เพื่อไปทำการสืบสวนในเชิงลึกนั้น จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดปี การกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น ๆ เพียง ๑ คน ร่วมทำการสืบสวนข้อเท็จจริงจึงเป็นจำนวนที่น้อยเกินไป

๓.๓ อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีการขยายระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งออกไปตามมาตรา ๘๕ เป็นไม่เกิน ๖๐ วัน ซึ่งทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเต็มในการให้ใบเหลือง ใบแดง หรือใบส้มในช่วงระยะเวลา ๖๐ วัน จึงเท่ากับว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีทั้งอำนาจนิติบัญญัติในการออกกฎ อำนาจบริหารในการบริหารจัดการ และอำนาจตุลาการคือการแจกใบเหลือง ใบแดง หรือใบส้ม ซึ่งทำให้มีอำนาจเด็ดขาดอยู่ในองค์กรเดียว

๓.๔ ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมกำกับ การเลือกตั้ง ออกระเบียบ และประกาศต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งรวมทั้งสอบสวน และประกาศผลการเลือกตั้ง แต่การดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอีกคณะหนึ่งขึ้นมาทำหน้าที่ดำเนินการในส่วนนี้

๓.๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดยังจำเป็นต้องมี แม้ว่าจะมีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอยู่แล้ว เนื่องจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมาจากระบบราชการ ส่วนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นระบบอิสระ ซึ่งได้รับการสรรหาเข้ามาจึงไม่ถูกผูกมัดด้วยระบบราชการและไม่อยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาของผู้ใด

๓.๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีงานที่ต้องรับผิดชอบหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีหน้าที่สำคัญคือการจัดการเลือกตั้งจึงอาจทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดการกับผู้ทุจริตการเลือกตั้งได้อย่างเต็มที่

๔. การกำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างเฉียบขาด

๔.๑ การกำหนดให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของประชาชน โดยมีการเพิ่มโทษและตัดสิทธิของประชาชนบางประการหากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ได้ทำให้ปัญหา การซื้อสิทธิขายเสียงหมดไป รวมทั้งไม่ได้ทำให้การเลือกตั้งสุจริตยุติธรรมขึ้น จึงไม่ควรกำหนดให้การ เลือกตั้งเป็นหน้าที่ และไม่ควรกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ไปใช้สิทธิ เนื่องจากเป็นการจำกัดสิทธิ ของประชาชน

๔.๒ หากการเลือกตั้งมีปัญหาความไม่สุจริต เมื่อมีการสอบสวนแล้วก็จะมี การลงโทษ นักการเมือง พรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโทษที่กำหนดไว้มีทั้งโทษจำคุก ๑๐ ปี มีโทษปรับ ๒๐ ล้านบาท และยังมีอายุความถึง ๒๐ ปี ซึ่งเป็นโทษที่รุนแรง ดังนั้นจึงควรต้องมีความชัดเจนว่าเป็นการกระทำ ผิดโดยไร้ข้อสงสัย และการบังคับใช้กฎหมายควรต้องเป็นธรรม

๔.๓ การกำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคที่มีส่วนรู้เห็นกับเหตุ แห่งการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไปกระทำความผิดกฎหมายแล้วเพิกเฉย ให้ถือเป็นความผิดซึ่งต้องถูกตัดสิทธิ ลงสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิตนั้น เป็นการใช้มาตรการที่รุนแรงเกินไปและอาจทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ จึงควรตัดประเด็นนี้ออก

๕. การสร้างระบบตรวจสอบและพัฒนานักการเมือง

๕.๑ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรต้องมีประวัติระบุเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว การศึกษา การเสียภาษี รายได้และการประกอบอาชีพด้วย

๕.๒ ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวม ตรวจสอบและคัดเลือก ข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองสำหรับประชาชน จึงควรกำหนดให้มีกลไกและหน่วยงานของรัฐมาทำหน้าที่ ในส่วนนี้เพื่อให้ประชาชนสามารถมีความรู้ ความเข้าใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการตรวจสอบ นักการเมือง

๕.๓ ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรต้องมีการเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยคณะกรรมการ การเลือกตั้งก่อนเข้าสู่การเมือง และควรเพิ่มการประเมินผลหลังการอบรม ซึ่งผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง จะต้องผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดด้วย

๕.๔ การตรวจสอบภาคของประชาชน จากการกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องแนะนำตน ต่อสาธารณะไม่น้อยกว่า ๑ ปี รวมถึงต้องผ่านการอบรมหลาย ๆ หลักสูตร อาจทำให้เกิดความยุ่งยาก และเป็นสาเหตุที่จะทำให้คนสมัครลงเลือกตั้งน้อยลง

๕.๕ เห็นด้วยกับการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ย้อนหลัง ๓ ปี และเมื่อได้รับเลือกตั้งแล้ว หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจพบว่ามี การทุจริต บุคคลนั้นตั้งจะต้องพ้นจากตำแหน่งทันที และมีประวัติติดตัวไปตลอดชีวิต

๖. การป้องกันธุรกิจการเมืองและนายทุนพรรคการเมือง

๖.๑ การอำนวยความสะดวกและตรวจสอบผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ควรจัดให้มีรถหรือยานพาหนะ รับ-ส่ง ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างชัดเจน โดยอาจจะมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย กำกับ ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้จัดการหรือยานพาหนะ หรือจะมอบให้ขนส่งจังหวัดดำเนินการก็ได้

๖.๒ การจัดเวทีหาเสียงจะช่วยลดภาระของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจะทำให้ได้คนดี ๆ เข้าสู่ การเมืองมากขึ้น โดยควรจำกัดให้มีพื้นที่และเวลาในการหาเสียงเท่า ๆ กัน เพื่อเป็นการแก้ปัญหารัฐกิจการเมือง

๗. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม

๗.๑ การให้มีการตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งภายหลังที่มีการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วทุกครั้งทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ประชาชนได้มีสิทธิตรวจสอบในกรณีที่มีการแอบอ้างใช้สิทธิของบุคคลอื่น อาจทำให้เกิดความวุ่นวายภายหลังเลือกตั้ง เพราะอาจจะมีการร้องเรียนกันจนทำให้ประกาศผลไม่ได้

๗.๒ ในการเลือกตั้งควรให้หน่วยเลือกตั้งติดกล้องวงจรปิด เพราะจะทำให้สามารถทราบจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมด และอาจทำให้กรรมการประจำหน่วยไม่กล้าที่จะทุจริต

๗.๓ การใช้ดิจิทัล (Digital) มาช่วยในการตัดวงจรการทุจริตการเลือกตั้ง ภาคประชาชนควรมีส่วนร่วม เป็นอาสาสมัครผ่านแอปพลิเคชัน (Application) ในโทรศัพท์มือถือเพื่อจะได้จัดเก็บหลักฐานต่าง ๆ ไว้ ตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้ง ขณะเลือกตั้งและหลังการเลือกตั้ง

๘. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ควรมีการนำร่องในการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ทั้งหมดทั่วประเทศ ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ในปลายปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้เห็นว่าการเลือกตั้งในระดับพื้นที่เล็ก ๆ ก็มีความบริสุทธิ์ยุติธรรม และสามารถนำไปสู่การเลือกตั้งใหญ่ที่มีความบริสุทธิ์ยุติธรรมด้วย เพราะมาจากฐานเดียวกันคือประชาชนส่วนใหญ่

รายชื่อสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่อภิปราย

๑. นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ
๒. นายคำคุณ สิทธิสมาน
๓. นายสุรินทร์ จิรวินิชย์
๔. นายเฉลิมพล ประทีปะวงษ์
๕. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช
๖. พลตำรวจโท อำนาจ นิมมะโน
๗. นายชูชาติ อินสว่าง
๘. นายอภิรักษ์ ชี้อานวงศ์
๙. นายชูชัย ศุภวงศ์
๑๐. พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์
๑๑. นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิตร
๑๒. พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย
๑๓. นายนิกร จำนง
๑๔. นายกษิต ภิรมย์
๑๕. นายสมพงษ์ สระกวี
๑๖. นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์

ภาคผนวก ข

ตารางข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง	ประเด็นข้อเสนอแนะ	
	ออกเสียงประชามติ ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔	
	๗. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	
	เรื่องที่ ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง	
	๑. กำหนดให้มีการติดตั้งกล่องวงจรปีในทุกหน่วยเลือกตั้ง เพื่อใช้ในการตรวจจับการกระทำผิดในหน่วยเลือกตั้ง และสามารถใช้อุปกรณ์ดังกล่าวมาเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้	เพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
	๒. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	
	เรื่องที่ ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	
	๑. ให้ประชาชน ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น และนิสิตนักศึกษาทุกคน มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง
	๒. กำหนดให้มีบทลงโทษข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ และบุคคลอื่นใดที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้ง ที่วางตัวไม่เป็นกลางทางการเมืองทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิดความไม่ได้รับริบเสียเปรียบกัน โดยถือว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนดมาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างเฉียบขาด
	๓. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	

ตารางข้อเสนอประเด็นสำคัญเพื่อการจัดทำ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
เรื่องที่ ๑ บททั่วไป	
๑. กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นวาระแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทางการเมืองและการเลือกตั้ง
๒. กำหนดให้ทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการรณรงค์อื่นเป็นการปลุกเร้าให้ประชาชนเกิดการตื่นตัว มีความพร้อมที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งเสมือนเป็นเทศกาลสำคัญของชาติ	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทางการเมืองและการเลือกตั้ง
๓. ให้มีการประชาสัมพันธ์และมีมาตรการกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมาก อาทิ ให้ภาครัฐจัดบริการยานพาหนะเพื่อรับส่งผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และจะทำให้การซื้อสิทธิขายเสียงทำได้ยากขึ้น เนื่องจากคงไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือนายทุนคนใดมีเงินมากพอที่จะซื้อเสียงผู้เลือกตั้งได้ทั้งหมด อันเป็นแนวทางหนึ่งในการลดการทุจริตการเลือกตั้ง	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทางการเมืองและการเลือกตั้ง
๔. กำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในการติดตามและตรวจสอบ เพื่อป้องกันการทุจริตและการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีความตระการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง
๕. พยานหลักฐานในคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการศึกษาความผิดของผู้ทุจริตและซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง ดังนั้น ต้องกำหนดให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลในคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ จะต้องมีการรับประกันว่าพยานจะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีความตระการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง
๖. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทย จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และการ	เพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
เรื่องที่ ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	
๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	
๑. กำหนดมาตรการเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น แม้ที่ผ่านมาจะมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ลงโทษผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น ตัดสิทธิทางการเมืองหรือตัดสิทธิบางอย่าง แต่มาตรการดังกล่าวก็ยังไม่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เท่าที่ควร จึงต้องมีมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการอื่นใดเพิ่มเติมที่จะทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากขึ้น เช่น กำหนดให้ประชาชนผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายเลือกตั้ง เป็นผู้มีหน้าที่ที่ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และกำหนดโทษด้วยการตัดสิทธิบางประเภทสำหรับประชาชนผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควรไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ หากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องมีโทษสูงกว่าประชาชน กล่าวคือ ต้องรับโทษทางวินัยด้วย	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนดมาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างเฉียบขาด
๒. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	
๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	
หลักเกณฑ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	
เรื่องที่ ๕ ผู้สมัครและกรรมการสมัครรับเลือกตั้ง	
๑. กำหนดให้มีระบบตรวจสอบนักการเมืองโดยภาคประชาชน โดยกำหนดให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับ ต้องแสดงความจําานต่อคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อแสดงตนและแนะนำตนเองต่อสาธารณชนแก่แนวปะกาศพระราชาขงกฤษฎีกาการเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑ ปี ยกเว้นกรณีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อประกาศให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งรับทราบและได้มีการติดตามตรวจสอบผู้สมัครรับเลือกตั้งโดย	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการสร้างระบบตรวจสอบและพัฒนานักการเมือง

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
ภาคประชาชน ทั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเข้าร่วมและผ่านการประเมินผลการอบรมหลักสูตรที่จัดโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ก่อนเข้าสู่การเมือง อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และบทเรียนเรื่องความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (Civic Education) เป็นต้น	
๒. กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ย้อนหลัง ๓ ปี ประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง	
๓. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	
เรื่องที่ ๒ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง	
๑. ลดภาระค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียง โดยให้รัฐสนับสนุนหรือช่วยเหลือการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อเป็นการให้โอกาสผู้สมัครรับเลือกตั้งได้นำเสนอนโยบายต่อประชาชนได้อย่างทั่วถึง อาทิ	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นปฏิรูปการป้องกันธุรกิจการเมืองและนายทุนพรรคการเมือง
๑) การพิมพ์ป้ายโฆษณาหาเสียง การติดและกำหนดจุดประกาศป้ายหาเสียง โดยให้ผู้สมัครพิมพ์ป้ายหาเสียงไม่เกินขนาดที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด แล้วนำมาติดในจุดติดประกาศป้ายหาเสียงที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) คัดตั้งไว้ในย่านชุมชน ๒) การส่งประวัติและข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นเอกสารขนาดใหญ่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด เพื่อให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้ทราบข้อมูลการหาเสียงของผู้สมัคร และให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จัดทำรวมเล่มข้อมูลผู้สมัครรับเลือกตั้งแจกครัวเรือนต่าง ๆ ในเขตเลือกตั้งทุกครัวเรือน ๓) การควบคุมการเขียนพจนานะในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละพรรคการเมืองสามารถใช้รถยนต์หรือรถยนต์หรือเรือยนต์ในการหาเสียงเลือกตั้งตามจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด	

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
<p>๔) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ต้องจัดพื้นที่และเวทีในการปราศรัยหาเสียงที่มีประสิทธิภาพ ในย่านชุมชนให้เหมาะสม อย่างพอเพียง และครอบคลุมทุกพื้นที่</p> <p>๕) การจัดเวลาให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้แนะนำตัวและชี้แจงนโยบายผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และเป็นกรรมกับผู้สมัครและทุกพรรคการเมือง</p> <p>๖) การเปิดเผยบัญชีรายจ่ายของพรรคการเมือง โดยผ่านระบบการตรวจสอบจากองค์กร ในการตรวจสอบบัญชี</p> <p>๗) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นผู้รณรงค์ให้ประชาชนออกมาฟังนโยบาย การหาเสียงเลือกตั้ง</p> <p>การตรากฎหมายต้องบัญญัติค่านิยมค้ำฟ้าทั้งค่าให้มีความชัดเจน ไม่ควรปิดกั้นการรณรงค์ หาเสียงที่ไม่ผิดกฎหมาย</p>	
<p>๒. กำหนดให้มีมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ในการห้ามผู้สมัครรับเลือกตั้ง และ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บริจาคช่วยงานตามประเพณีต่าง ๆ เช่น งานศพ งานอุปสมบท งานมงคลสมรส ฯลฯ ภายในเขตเลือกตั้งของตน แต่ไม่ห้ามบุคคลเลือกตั้งกล่าวไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ ทั้งนี้ จะต้องมีประกาศ ให้ประชาชนได้รับทราบถึงมาตรการดังกล่าวโดยทั่วถึง</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีมาตรการ ป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง</p>
<p>๓. ให้มีมาตรการควบคุมผู้ช่วยหาเสียงในการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง โดย กำหนดให้มีการจำกัดจำนวนผู้ที่จะมาเป็นผู้ช่วยหาเสียง โดยผู้สมัครหนึ่งคนสามารถมีผู้ช่วยหาเสียงได้ ตามจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด โดยให้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของผู้สมัคร รับเลือกตั้งและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีมาตรการ ป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง</p>
<p>๔. กำหนดให้มีบทลงโทษข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เข้างานหน้าที่ในตำแหน่งโดยมิชอบ ด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ อันเป็นการให้คุณให้โทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกัน โดยถือว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนด มาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อย่างเฉียบขาด</p>

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
๕. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	
เรื่องที่ ๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง	
๑. ขยายเวลาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็น ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งให้มากขึ้น	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทางการเมืองและการเลือกตั้ง
๒. กำหนดให้มีการพัฒนาและมีการปรับใช้เครื่องลงคะแนนเลือกตั้งโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม
๓. กำหนดให้มีการตรวจสอบชื่อผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งภายหลังที่มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกครั้งทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ประชาชนได้มีการตรวจสอบในกรณีที่มีการแอบอ้างใช้สิทธิของบุคคลอื่นมาเลือกตั้ง	การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม
๔. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	
เรื่องที่ ๘ การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง	
หลักเกณฑ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)	

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
<p>เรื่องที่ ๙ การลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง</p> <p>หลักเกณฑ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ชัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)</p>	
<p>เรื่องที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม</p>	
<p>๑. ในคดีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้ประชาชนเป็นผู้เสียหายด้วย</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นใหม่มาตรการป้องกัน การทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง</p>
<p>๒. ประชาชนสามารถเป็นผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นใหม่มาตรการป้องกัน การทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง</p>
<p>๓. ในคดีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) สามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้เอง</p> <p>ไม่ว่าในคดีแพ่งหรือคดีอาญา</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นใหม่ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง</p>
<p>๔. กำหนดให้มีการนำอุปกรณ์การบันทึกภาพ เสียง และอุปกรณ์สำคัญอื่นจำเป็นอื่น เพื่อใช้ในการตรวจจับผู้ซื้อสิทธิขายเสียงหรือกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง และสามารถใช้อำนาจจากอำนาจบันทึกเสียงและภาพ เพื่อเป็นพยานหลักฐานได้</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นใหม่ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม และประเด็นใหม่มาตรการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง</p>
<p>๕. เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นองค์กรหลักในการควบคุมและดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีประสิทธิภาพ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีอำนาจสั่งการให้ฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะจากกระทรวงมหาดไทย รวมถึงข้าราชการอื่น ปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลืองานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในช่วงระยะเวลาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทำหน้าที่ปฏิบัติงานสูงสุดมีอำนาจสั่งการในช่วงระยะเวลาการเลือกตั้งดังกล่าว ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๒๒๔</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นใหม่มาตรการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)</p>

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
<p>๖. คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงในพื้นที่ก่อนเก็บถ้ำ ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง โดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จากส่วนกลางหรือจากหน่วยงานอื่นใด เข้าในพื้นที่ และจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่ในการแสวงหาข่าวสารในเชิงลึก อันจะทำให้เกิดความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งให้สุจริตและเที่ยงธรรม พร้อมทั้งต้องจัดทำบัญชีโครงสร้างบุคคลที่ทุจริตการเลือกตั้งและชื่อเสียง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีมาตรการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)</p>
<p>๗. เพิ่มอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ให้มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานและพนักงานสอบสวนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมและจัดการเลือกตั้งให้สุจริตและเที่ยงธรรม</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีมาตรการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)</p>
<p>๘. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มอบหมายให้พนักงานสอบสวนพื้นที่ได้รับผิดชอบสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดนั้นด้วยก็ได้</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง</p>
<p>๙. ในการทำสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับกรรมการเลือกตั้ง ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน และให้ทำความเข้าใจความเห็นส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และหากเป็นความผิด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ยื่นฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายใน ๑๕ วัน โดยให้ศาลพิจารณานำกรณีที่มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง</p>
<p>๑๐. กรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใด หรือมีผู้ใดกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง หากเป็นการกระทำ ความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) หรือมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดอุปสรรคหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกรรมการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เห็นว่าการกระทำนั้นน่าจะมีผลให้กรรมการเลือกตั้งมีได้</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง</p>

ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง	ประเด็นข้อเสนอแนะ
	<p>เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) วินิจฉัยแล้วยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครที่กระทำการเช่นนี้ตลอดชีวิต</p> <p>ถ้าการกระทำของบุคคลที่เป็นความผิดต่อกฎหมายที่ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยให้บุคคลละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพื่อดำเนินคดีเอาผิดกับบุคคลดังกล่าวตามกฎหมาย</p> <p>ในกรณีนี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และหากมีความผิดเกิดขึ้นซึ่งทำให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในเขตหรือพื้นที่การเลือกตั้งนั้น ให้ผู้กระทำความผิดและพรรคการเมืองนั้นต้องร่วมกันชดเชยค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งดังกล่าว</p>
<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนด มาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อย่างเฉียบขาด</p>	<p>๑๑. ในกรณีหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองรู้ถึงเหตุแห่งการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมืองหรือผู้ช่วยหาเสียงของพรรคการเมืองไปกระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง 1 ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) แล้วเพิกเฉย ถือว่าหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดดังกล่าว ถือเป็นความผิดที่มีโทษต้องถูกตัดสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิต</p>
<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นให้มีมาตรการ ป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง</p>	<p>๑๒. ให้มีมาตรการลงโทษที่รุนแรงกับบุคคลที่เรียกรับผลประโยชน์ และบุคคลที่ให้ผลประโยชน์ เพื่อตอบแทนคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง</p> <p>ในกรณีที่ประชาชนมีหลักฐานการทุจริตการเลือกตั้งหรือการซื้อสิทธิขายเสียง แล้วแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทราบ และหากภายหลังปรากฏว่ามีกรรมการทำความผิดจริงและคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้ที่แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทราบนั้น ได้รับเงินรางวัลตอบแทนไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากกองทุนพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง ตามจำนวนเงินที่คณะกรรมการ</p>

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
<p>การเลือกตั้ง (กกต.) กำหนด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ภาคประชาชนและประชาชนทั่วไป มีความตื่นตัวและมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง ทั้งนี้ บุคคลที่แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทราบว่ามี การซื้อสิทธิขายเสียง ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิดในการซื้อสิทธิขายเสียงนั้น</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนด มาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อย่างเฉียบขาด</p>
<p>๑๓. กำหนดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือร่วมกันชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายจากการกระทำความผิด อันเป็นเหตุให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งใหม่ และการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง ทั้งนี้ จะต้องมีการชดใช้ค่าเสียหายและรวดเร็วในการฟ้องร้องและบังคับคดีให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ หรือร่วมกันชดใช้ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายดังกล่าว</p> <p>๑๔. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)</p>	
<p>เรื่องที่ ๑๑ การคัดค้านการเลือกตั้ง</p>	
<p>๑. การวินิจฉัยว่าจะให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือไม่ ให้พิจารณาถึงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้แพ้ และผู้ชนะการเลือกตั้ง และผลแห่งการกระทำผิด กล่าวคือ หากคะแนนของผู้แพ้และผู้ชนะ การเลือกตั้งมีคะแนนที่แตกต่างกันมาก และแม้ว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ก็ไม่ทำให้ผลการเลือกตั้ง เปลี่ยนแปลง จึงสมควรให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่ให้ไปดำเนินการกับผู้กระทำความผิดทั้งในทางอาญาหรือ ทางแพ่งแยกออกไปอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งผลจะเป็นอย่างไรก็ให้รอคำพิพากษาคัดสินในผลคดีที่จะเกิดต่อไป</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการ ดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการจัดตั้งศาลเลือกตั้ง</p>
<p>๒. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)</p>	

ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง	ประเด็นข้อเสนอแนะ
การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนด มาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อย่างเฉียบขาด	<p>เรื่องที่ ๑๒ บทกำหนดโทษ</p> <p>๑. กำหนดให้มีมาตรการลงโทษทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางการเมืองที่รุนแรง เด็ดขาด และรวดเร็ว ในการลงโทษทั้งผู้แจกเงินซื้อเสียงและผู้รับเงินซื้อเสียง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้กับ ประชาชนในการปฏิเสธการรับเงินซื้อเสียง เช่น</p> <p>ก. รัฐบาลไทยทางการเมืองโดยการตัดสินใจไม่หลงสมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิต</p> <p>ข. กำหนดบทลงโทษทางอาญาที่รุนแรงกับผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้ง ให้มีโทษจำคุก ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี โดยไม่ให้มีการรอกฎโทษหรือรอกฎการกำหนดโทษ ให้มีโทษปรับถึง ๒๐ ล้านบาท และให้มี อายุความ ๒๐ ปี</p> <p>ในการนี้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกรณีให้ประชาชนได้รับทราบถึงความเสียหายและปัญหาของ ประเทศที่เกิดจากการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงที่ว่าเมื่อมีการใช้เงินซื้อเสียงแล้วก็จะมีการถอนหุ้นคืน โดยการทุจริตคอร์รัปชัน และสร้างความตระหนักและปลูกฝังค่านิยมของประชาชน เพื่อแก้ไขค่านิยม ผิด ๆ ที่ว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” ทั้งนี้ การรณรงค์ดังกล่าวต้องทำอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และกว้างขวาง</p>
การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนด มาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อย่างเฉียบขาด	<p>๒. กำหนดให้มีบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรงกับผู้กระทำความผิดกลับแก่งผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ ใช้สิทธิในการเลือกตั้ง โดยหากเป็นการกลับแก่ง สร้างพยานหลักฐานเท็จ หรือแจ้งความเท็จ ให้ผู้กระทำความ ผิดโทษจำคุก ๕ ปี ถึง ๑๐ ปี โดยไม่มีการรอกฎโทษหรือรอกฎการกำหนดโทษ และมีโทษปรับจำนวน ๒๐ ล้านบาท</p>
การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนด มาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อย่างเฉียบขาด	<p>๓. กำหนดให้มีบทลงโทษข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่รัฐ ที่วางตัวไม่เป็นกลางทางการเมือง ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่เตรียมเสียเปรียบกัน โดยถือว่าเกิดความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง</p>
การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการกำหนด มาตรการลงโทษ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อย่างเฉียบขาด	<p>๔. ให้มีบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรงกับบุคคลที่เรียกรับผลประโยชน์ โดยการกล่าวอ้างว่ามีจำนวน คะแนนเสียงซึ่งสามารถสนับสนุนผู้สมัครได้ และให้มีบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรงกับบุคคลที่ให้ ผลประโยชน์ดังกล่าว</p>

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ที่มาจากรายงานการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง
<p>๕. หลักเกณฑ์ประการอื่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ชัดหรือแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ)</p>	
<p>บทเฉพาะกาล</p> <p>การกำหนดให้ผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับ ต้องแสดงความจำนงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อแสดงตนและแนะนำตนต่อสภาราชการก่อนประกาศรายชื่อการเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑ ปีนั้น ไม่นำมาใช้ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้บังคับ</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ประเด็นการสร้างระบบตรวจสอบและพัฒนานักการเมือง</p>
<p>ข้อเสนอแนะมาตรการเฉพาะหน้าเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ</p>	
<p>๑. กำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมาถึงในครั้งต่อไป เป็นวาระแห่งชาติ โดยเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วน รวมทั้งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่จะต้องให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม</p> <p>๒. ก่อนมีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐) ต้องมีการทดลองหรือซักซ้อมการจัดการเลือกตั้งล่วงหน้า ๖ เดือน โดยใช้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครบวาระแต่ยังไม่มีการเลือกตั้งเป็นพื้นที่ในการทดลองตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อที่จะศึกษาข้อดี ข้อบกพร่อง และบทเรียนที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งดังกล่าว เพื่อนำข้อสรุปมาจัดทำแนวทาง อันจะนำไปสู่การเลือกตั้งเป็นที่สุจริตและเที่ยงธรรม สำหรับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐)</p>	<p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ข้อเสนอแนะ</p> <p>การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม ข้อเสนอแนะ</p>

ภาคผนวก ค

รายนามคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

รายนามคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก รัฐิวัตน์ กำล้งเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำคุณ สีทธิสมาน	กรรมการ
๑๐. นายดำรงค์ พิเดช	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจโท ตรืทศ รณฤทธิวิชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๓. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๔. พลโท วรารห์ บุญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๕. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ
๑๖. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมการ
๑๗. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมการ
๑๘. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมการ
๑๙. พันตรี อาณันย์ วัชโรทัย	กรรมการ
๒๐. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๑. นางนรรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ